

TNF blokkerende medicijnen

Etanercept (Enbrel®), adalimumab (Humira®), golimumab (Simponi®), certolizumab pegol (Cimzia®) en infliximab (Remicade/ Remsima/ Inflectra®).

De reumatoloog heeft etanercept, adalimumab, golimumab, certolizumab of infliximab voorgeschreven voor de behandeling van jouw reumatische aandoening. Om dit medicijn goed te kunnen gebruiken, is het belangrijk dat je er een aantal dingen over weet. Lees daarom naast deze informatie ook de bijsluiter van dit geneesmiddel.

Reumaremmers / DMARD's

Met medicijnen kun je de oorzaak van reumatische aandoeningen niet wegnemen. Maar er zijn wel medicijnen die de ontstekingen in je gewrichten kunnen verminderen. We noemen deze medicijnen reumaremmers. De meeste mensen reageren goed op een behandeling met reumaremmers, ook wel bekend als DMARD's, zoals methotrexaat, leflunomide, sulfasalazine en hydroxychloroquine. Na verloop van tijd kunnen ze de klachten zoals pijn, vermoeidheid, stijfheid en zwelling van je gewrichten verminderen. Ze kunnen ook voorkomen dat er gewrichtsschade ontstaat of de schade vertragen.

Biologicals / TNF blokkerende medicijnen

Als de behandeling met reumaremmers niet voldoende werkt, kan er gekozen worden voor een biological. TNF-blokkerende medicijnen vallen onder de biologicals. Ze blokkeren de werking van een ontstekingseiwit genaamd tumor necrose factor-alfa (TNF-alfa), dat een belangrijke rol speelt bij ontstekingen zoals reumatoïde artritis.

Door het blokkeren van TNF-alfa kan een behandeling met een van deze biologicals helpen om de ontsteking te verminderen. Meestal beginnen deze medicijnen enkele dagen tot weken na de start van de behandeling te werken. Als etanercept, adalimumab, golimumab, certolizumab en infliximab een gunstig effect hebben, kun je ze mogelijk voor langere tijd blijven gebruiken.

Als er na 3 maanden geen duidelijke verbetering optreedt en/of je te veel last hebt van bijwerkingen, kan de reumatoloog besluiten om te stoppen met het gebruik van dit geneesmiddel.

Deze medicijnen worden niet alleen gebruikt bij verschillende vormen van reuma bij volwassenen, maar ook bij andere ziekten.

Het gebruik samen met andere geneesmiddelen

Over het algemeen kun je etanercept, adalimumab, golimumab, certolizumab en infliximab meestal samen met bijna alle andere geneesmiddelen gebruiken. Toch is het verstandig om met je behandelend arts te overleggen of het gelijktijdig gebruik van andere medicijnen is toegestaan. Het is belangrijk om altijd aan je huisarts, apotheker, tandarts en specialist te vertellen welke geneesmiddelen je gebruikt en om altijd een medicijnoverzicht bij je te hebben.

Bij [reumatoïde artritis](#) en [artritis psoriatica](#) worden TNF-blokkerende medicijnen over het algemeen in combinatie met methotrexaat gebruikt, maar meestal niet bij de [ziekte van Bechterew](#).

Als je andere pijnstillers gebruikt, kun je deze blijven gebruiken.

Wijze van toediening

Over het algemeen kun je etanercept, adalimumab, golimumab, certolizumab en infliximab gebruiken in combinatie met andere geneesmiddelen. Antibiotica kunnen over het algemeen veilig worden gebruikt met TNF-blokkerende medicijnen. De lange termijn veiligheid van deze TNF-blokkerende medicijnen is nog niet definitief vastgesteld. Het is belangrijk om altijd aan je huisarts, tandarts en specialist te vertellen welke geneesmiddelen je gebruikt.

Injectie

Etanercept, adalimumab, golimumab en certolizumab

Deze medicijnen worden toegediend via injectie. Hieronder staat de standaard dosering, maar je behandelend arts kan besluiten om een andere frequentie voor te schrijven.

- Je dient één injectie etanercept van 50 mg eenmaal per week toe.
- Je dient één injectie adalimumab van 40 mg eenmaal per twee weken toe.
- Je dient één injectie golimumab van 50 mg eenmaal per maand toe.
- Certolizumab van 200 mg heeft een opbouwschema. In de eerste maand dien je elke twee weken twee injecties toe, daarna dien je eenmaal per twee weken één injectie toe.

Deze geneesmiddelen worden onder de huid geïnjecteerd. Je kunt dit zelf doen of je kunt het laten doen door de doktersassistente. Het is belangrijk om de behandeling trouw te volgen voor het beste effect. Als je een dosis vergeet, dien je de injectie op dezelfde dag toe zodra je eraan denkt. Als het langer dan 24 uur uitgesteld is (etanercept), langer dan 48 uur (adalimumab en certolizumab) of langer dan 96 uur (golimumab), neem dan contact op met je apotheker, reumatoloog of reumaverpleegkundige.

Voor iedere injectie is het belangrijk dat je de [checklist contra-indicaties voor biologicals](#) doorneemt. Als je een of meerdere vragen met ja beantwoordt, dien je eerst contact op te nemen met Reade om te overleggen of je het TNF-blokkerende medicijn mag toedienen.

Infuus

Infliximab

Infliximab wordt toegediend via infuus op de [dagbehandeling](#) van [Reade locatie Jan van Breemen](#). De behandeling duurt ongeveer 3 uur in totaal.

Bereid je voor op de dagbehandeling

Mogelijke bijwerkingen en reden om arts te contacteren

TNF-blokkerende medicijnen kunnen het afweersysteem verzwakken, waardoor je gevoeliger kunt zijn voor infecties. Een infectie kan sneller optreden en ernstiger verlopen. Als je last hebt van hoge koorts of tekenen van een infectie, neem dan contact op met je arts en/of apotheker. De meest voorkomende infecties zijn (bovenste) luchtweginfecties, urineweginfecties en herpes simplex (koortslip).

Bij injecties kunnen er reacties optreden op de injectieplaats en/of overgevoeligheidsreacties. Deze huidreacties verdwijnen meestal binnen 12 dagen. Het koelen van de huid op de injectieplaats kan verlichting bieden.

Bij infuusbehandeling kan er een infuusreactie optreden. Meestal zijn deze overgevoeligheidsreacties mild en gaan ze gepaard met symptomen zoals hoofdpijn, duizeligheid, rillingen, benauwdheid, blozen, hoesten, jeuk en/of huiduitslag. Ernstige allergische reacties zijn zeer zeldzaam. Als je tijdens het infuus klachten krijgt, meld dit dan direct aan de verpleegkundige. Op die manier kunnen we zo goed mogelijk reageren.

Als je na het infuus klachten krijgt, neem dan tijdens kantoortijden contact op met Reade. Bij (spoedeisende) klachten buiten kantoortijden kun je contact opnemen met de dienstdoende reumatoloog in het VUmc, zie onderaan deze informatie. Daarnaast is het raadzaam om je reumatoloog op de hoogte te stellen, zodat hij/zij kan beoordelen of dit verband houdt met de behandeling met het TNF-blokkerende geneesmiddel.

Andere bijwerkingen die gemeld zijn bij etanercept, adalimumab, golimumab en certolizumab zijn onder andere hoofdpijn, buikklachten en huiduitslag. Voor infliximab, etanercept en adalimumab zijn leverfunctiestoornissen en stoornissen in de bloedaanmaak gerapporteerd. Over het algemeen zijn de bijwerkingen bij kinderen hetzelfde als bij volwassenen.

Controles

Voordat je kan starten met dit medicijn, wordt door de reumatoloog bepaald hoe actief de reuma bij jou is. Ook wordt er gekeken naar andere infecties zoals tuberculose. Vooraf wordt er bloed afgenomen. Indien noodzakelijk zal een röntgenfoto van de longen worden gemaakt en een Mantoux (huidtest) worden gezet om actieve tuberculose uit te sluiten.

Het effect op de vruchtbaarheid, zwangerschap en borstvoeding

Etanercept, adalimumab en infliximab hebben waarschijnlijk geen negatieve invloed op de vruchtbaarheid van mannen en vrouwen. De effecten van golimumab en certolizumab zijn nog onvoldoende bekend. Het is echter raadzaam om TNF-blokkerende medicijnen niet te gebruiken tijdens de zwangerschap en borstvoeding, vanwege onvoldoende gegevens over de veiligheid ervan. Informeer uw reumatoloog tijdig als u zwanger wilt worden of al zwanger bent. Certolizumab is veilig bevonden voor zwangere vrouwen. Vrouwen die infliximab, adalimumab of golimumab gebruiken, wordt geadviseerd om in overleg met de reumatoloog 6 maanden voor de beoogde bevruchting te stoppen. Voor etanercept geldt een termijn van 1 maand. Mannen die golimumab of certolizumab gebruiken, dienen te overleggen met hun reumatoloog of zij de medicatie moeten voortzetten.

Aanvullende informatie

Wanneer je van plan bent om op reis te gaan, controleer dan of vaccinaties noodzakelijk zijn bij de GGD in jouw woonplaats. Vaccinaties met een levend of verzwakt virus zijn over het algemeen niet toegestaan als je een TNF-blokkerend medicijn gebruikt. Je kunt bij de apotheek een Engelstalige reisbrief verkrijgen, evenals een medicatiepaspoort. Het jaarlijkse griepvaccin kan worden toegediend.

Etanercept, adalimumab, certolizumab en golimumab moeten worden bewaard tussen 2°C en 8°C (in de koelkast). Bewaar ze niet in de vriezer en houd de voorgevulde spuit in de buitenverpakking om deze te beschermen tegen licht. Neem contact op met de apotheek als de koelkast uitvalt.

Soms wordt het oplosbare poedervorm van etanercept voorgeschreven in plaats van de kant-en-klare oplossing. Zodra de oplossing van etanercept is aangemaakt, moet deze zo snel mogelijk worden gebruikt (binnen 6 uur indien bewaard in de koelkast).

Sommige biologicals kunnen enkele weken buiten de koelkast worden bewaard, wat handig kan zijn tijdens een vakantie. Vraag aan de apotheker of dit ook geldt voor jouw biological en hoelang het buiten de koelkast mag blijven.

Informeer een vervangende arts, specialist en apotheek over eventuele andere ziekten of klachten die je hebt, om te voorkomen dat je verkeerde medicijnen krijgt.

Levering medicatie

Als je jouw medicijn via injectie toedient, ontvang je het medicijn voor de eerste keer bij [Apotheek Reade](#). Tijdens het [farmaceutisch consult](#) bespreek je onder andere de werking, bijwerkingen en belangrijke punten over jouw TNF-blokker. Ook kun je vragen stellen of zorgen uiten. Er wordt een medicatiebeoordeling uitgevoerd om een veilig start te maken met het gebruik. Nadat je bij de specialist bent geweest, meld je je weer bij [Apotheek Reade](#) voor de uiteindelijke levering. Jouw medicijn wordt dan voor je klaargemaakt. Je neemt het mee naar kamer A9 waar de doktersassistente je de injectie-instructie geeft. Als de eerste instructie voldoende voor je is en je ervoor kiest om thuis verder te injecteren, kun je de volgende levering via Apotheek Reade ontvangen.

De planning (en indien nodig de levering) wordt geregeld in overleg met [onze logistieke partner Alcura](#). Als je een nieuwe levering nodig hebt, zullen zij contact met je opnemen. Samen met Apotheek Reade plannen ze een geschikt moment voor de levering. Je kunt Alcura bereiken op het volgende telefoonnummer: T 088 - 104 01 95.

Afspraak maken

met reumatoloog of reumaverpleegkundige

Bel voor het maken van een telefonische afspraak met de reumatoloog of een doorverwijzing naar de reumaverpleegkundige naar de afdeling Reade Service & Planning.

 020 - 242 10 00

Contact met de dagbehandeling

Voor behandeling met abatacept via infuus

Voor contact met de dagbehandeling kan je bellen (dinsdag, woensdag en donderdag van 8:00 tot 16:30 uur) of een e-mail sturen.

📞 020 – 242 17 00

✉ dagbehandeling@reade.nl

Contact met reumatoloog / reumaverpleegkundige

Bel voor contact met de reumatoloog of reumaverpleegkundige.

📞 020 - 242 15 00

Spoedgeval tijdens kantooruren

Tijdens kantooruren (08.30 – 17.00 uur) kunt u wanneer u een medisch spoedgevoel hebt en u dezelfde dag (telefonisch) contact wilt hebben met uw arts of zijn/haar vervanger bellen naar onderstaand telefoonnummer. T 020 – 242 15 00

Spoedgeval buiten kantooruren

Voor spoedgevallen buiten kantooruren (spoedeisende klachten) kunt u bellen naar de dienstdoende reumatoloog van VUmc via onderstaand telefoonnummer. T 020 – 444 44 44

Heb je een vraag over Reade? Onze klantenservice helpt je verder.

T (020) - 242 10 00 | klantenservice@reade.nl